

TÜRKİYE'DEKİ KONVANSİYONEL BANKALAR İLE KATILIM BANKALARININ CAMELS ANALİZİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI*

COMPARISON OF CONVENTIONAL AND PARTICIPATION BANKS IN TURKEY WITH CAMELS ANALYSIS

Rabia YUMURTACI¹

ÖZ

Literatürde, bankaların finansal performansını ölçerken birçok yöntemin kullanıldığı görülmüştür. Bu yöntemlerden birisi de CAMELS analizidir. CAMELS analizi, birçok ülkede bankacılık sektöründe bankaların finansal durumunu ölçmek adına kullanılmaktadır. Bu çalışmada da daha önce CAMELS yöntemi kullanılarak bankaların finansal performanslarını inceleyen çalışmalar literatür taraması ile incelenmiştir. Yapılan çalışmada, literatürde çok fazla karşılaşılan finansal oranlar ve yönleri kullanılmış, uzman görüşüne göre bileşenlere ve oranlara ağırlık verilmiştir. Finansal oranlar konvansiyonel bankalar için Türkiye Bankalar Birliği'nin, katılım bankaları için ise Türkiye Katılım Bankaları Birliği'nin internet sayfalarından edinilmiştir. CAMELS puanları ve bileşenlerinin değerleri 2010 ila 2021 yılları arasında aktif büyüklük açısından en büyük yedi konvansiyonel banka ve faaliyette olan altı katılım bankası için hesaplanmıştır. Konvansiyonel bankaların CAMELS sonuçları ile katılım bankalarının CAMELS sonuçları kıyaslanmıştır. Analiz sonucuna göre, konvansiyonel bankaların CAMELS sonuçlarının katılım bankalarının CAMELS sonuçlarına göre daha iyi olduğu, son dönemlerde ise hem konvansiyonel bankaların hem de katılım bankalarının CAMELS sonuçlarının iyie gittiği gözlemlenmiştir. CAMELS sonuçlarının genel itibarıyla Türkiye'deki bankacılık sisteminde yer alan bankaların finansal durumlarını yansıttığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Krizler, Parametrik Olmayan Yöntem, Bankalar.

JEL Sınıflandırma Kodları: G01, C14, G21.

ABSTRACT

In the literature, it is seen that many methods are used when measuring the financial performance of banks. One of these methods is CAMELS analysis. CAMELS analysis is used in the banking sector in many countries to measure the financial status of banks. In the study, studies examining the financial performance of banks using the CAMELS method are examined by literature review. In the study, financial ratios and their aspects, which are frequently encountered in the literature, are used, and according to expert opinion, the components and ratios are emphasized. Financial ratios are obtained from the websites of the Banks Association of Turkey for conventional banks, and of the Participation Banks Association of Turkey for participation banks. CAMELS scores and the values of their components are calculated for the seven largest conventional banks in terms of asset size and six active participation banks between 2010 and 2021. CAMELS results of conventional banks and CAMELS results of participation banks are compared. According to the results of the analysis, it is observed that the CAMELS results of the conventional banks are better than the CAMELS results of the participation banks, and recently, the CAMELS results of both conventional banks and participation banks have improved. It is concluded that the CAMELS results generally reflect the financial status of the banks in the banking system in Turkey.

Keywords: Financial Crises, Nonparametric Method, Banks.

JEL Classification Codes: G01, C14, G21.

* Bu çalışma Hicabi ERSOY danışmanlığında Rabia YUMURTACI tarafından hazırlanmakta olan "Türkiye'deki Konvansiyonel Bankalar ile Katılım Bankalarının CAMELS Analizi ile Karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tezinden yararlanarak hazırlanmıştır.

¹ İstanbul Ticaret Üniversitesi, Finans Enstitüsü, Uluslararası Finans Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, rabia.emk@gmail.com

EXTENDED SUMMARY

Purpose and Scope:

It is essential that the banking sector in Turkey works effectively, efficiently and in an environment of trust. Because 90% of the financial markets in Turkey are banks. Therefore, the banking sector plays a major role in the development of the country's economic structure. Therefore, any negativity that may occur in the banking sector can cause great damage to the country's economy. Therefore, in the study, a comparative analysis of seven large-scale banks and six participation banks are examined by using CAMELS analysis in order to reveal the financial performance of banks. In the study conducted for the 2010-2021 date range, a total of 25 ratios are used.

Design/methodology/approach:

The study includes the analysis of the average performance of 7 large conventional banks and six participation banks in terms of asset size, operating in Turkey between 2010 - 2021 and continuing their activities with CAMELS analysis. The reason why the first seven banks are purchased according to asset size is thought to better explain the banking sector with ratios. Since the number of existing banks in participation banks is low, no distinction is made. The data set consists of 25 financial ratios, these ratios are obtained from the Banks Association of Turkey (TBB) for conventional banks, and all ratios for participation banks are obtained from the Participation Banks Association of Turkey (TKBB). However, due to the change in the data set for participation banks, all ratios for the years 2020 and 2021 are calculated based on the solo independent audit reports of the banks.

Findings:

Here are the seven conventional banks' findings, based on their final CAMELS scores: While Ziraat Bank was in a "Strong" position according to its CAMELS score in 2010-2013 and 2016-2017, it decreased to "Adequate" in 2014-2015 and 2019-2020. In 2018 and 2021, it was concluded that the Bank should be closely monitored. It is in a "Strong" position according to the analysis of İşbank's CAMELS scores for the years 2010-2021. In 2010, it was commented that Garanti Bank should be closely monitored. However, although the Bank was "Strong" in 2011-2018, it fell to "Adequate" level in 2019-2021. According to the analysis of Akbank's CAMELS scores for the years 2010-2020, it is at the "Strong" level. However, it was observed that it decreased to the level of "Adequate" in 2021. Bank: It has been observed that Yapı ve Kredi Bank has fallen to the "Adequate" level only in 2015, while it has been "Strong" in other years. Halk Bank, which was "Strong" between 2010-2018, decreased to "Medium" level in 2019-2021. Having been at the "Medium" level in 2011, Vakıflar Bank was at the "Strong" level in 2010, 2012-2018 and 2020. In 2019 and 2021, it was interpreted as "Adequate". Here are the six participation banks' findings, based on their final CAMELS scores: Albaraka Türk Participation Bank, which was at the "Strong" level in 2010-2016, decreased to the "Adequate" level in 2017 and to the "Medium" level in 2018-2019. Raised to the "Strong" level again in 2020, the Bank was evaluated as "Insufficient" in 2021. Having been at the "Medium" level in 2010, Kuveyt Türk Participation Bank rose to the "Adequate" level in 2011 and to the "Strong" level in 2012-2020. However, it declined to "Adequate" level in 2021. Türkiye Finans Participation Bank was at the "Strong" level in 2010-2013. Having been at the "Adequate" level in 2014-2018, the Bank rose to the "Strong" level again in 2019-2021. Ziraat Participation Bank, which has been operating since 2015, is at the "Adequate" level in 2015-2016, 2018 and 2020, while the Bank is at the "Strong" level in 2017, 2019 and 2021. Operating since 2016, Vakıf Participation Bank was only at the "Adequate" level in 2017, while performing at the "Strong" level in other years. Emlak Participation Bank, which was at the "Strong" level in 2020, is at the "Adequate" level in 2021.

Conclusion and Discussion:

CAMELS evaluation system; "C" capital adequacy, "A" asset quality; "M" management quality (management adequacy); "E" earnings (earnings); "L" consists of liquidity and "S" sensitivity to market risk components. These components are; The data set of the seven largest conventional banks and six participation banks in terms of asset size in 2010-2021, with certain ratios used extensively in the literature, was created. Then, the transactions are carried out sequentially and the CAMELS values of the banks are reached on a yearly basis. As a result of the comparison of these two types of banking systems, it is determined that the financial performance of conventional banks is better than the participation banking system. Recently, it is observed that the stability of CAMELS values has increased in both the conventional banking system and the participation banking system.

1. GİRİŞ

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu (BDDK)'nın yayınlamış olduğu 5411 sayılı kanunun 1. maddesinde bankalar için “finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışması, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması” cümlesini kullanılmaktadır. Buradan anlaşılan tasarruf sahiplerinin ve kredi kullandırma sisteminin iyi bir şekilde çalışması gerektiğidir. Ayrıca bankaları düzenleyen ve denetleyen bir kurumun olması da bu yüzdendir.

Bankaların finansal olarak durumlarını ortaya koyabilmek için çeşitli analizler yapılmakta ve bu analiz sonuçlarına göre bankacılık sisteminin iyi işleyip işlemediği, büyümekte olup olmadığı gözlemlenmektedir. Bu analizlerden biri 1979'da ABD'de bankaları denetleyen kurum tarafından geliştirilen CAMELS analizidir. CAMELS analizi altı bileşenden oluşmaktadır. Bunlar; Sermaye Yeterliliği (C), Aktif Kalitesi (A), Yönetim Kalitesi (M), Karlılık (E), Likidite (L) ve Piyasa Riskine Duyarlılık (S)'dir.

Bu çalışmada bankacılık sisteminin CAMELS analizi ile değerlendirilmesi incelenmiştir. CAMELS analizinin tanımı ve bankacılık sektöründe önemine yer verilmiştir. Türkiye'de Konvansiyonel ve Katılım bankacılık sisteminde yapılan çalışmalar incelenmiştir. Çalışmada aktif büyüklük açısından en büyük yedi konvansiyonel bankası ve faaliyette olan altı katılım bankası seçilmiştir. Çalışmalar göz önünde bulundurularak CAMELS analizi için rasyolar belirlenmiş ve veri seti oluşturulmuştur. Konvansiyonel bankalar için veri seti Türkiye Bankalar Birliği (TBB) internet sitesinden ve katılım bankaları için veri seti Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) internet sitesinden alınarak oluşturulmuştur. 2010-2021 yılları arasında konvansiyonel bankalar ve katılım bankaları CAMELS sonuçları karşılaştırılmıştır.

2. BANKALAR AÇISINDAN CAMELS DEĞERLENDİRME SİSTEMİNİN İNCELENMESİ

2.1. CAMELS Değerlendirme Sisteminin Tanımı ve Önemi

ABD'de bankaların yerinde denetim için değil, uzaktan denetim için yaygın olarak kullanılan bir analiz yöntemidir. CAMELS Analizinin orijinal adı Tekdüzen Finansal Kurumlar Dereceleme Sistemi (The Uniform Financial Institutions Rating System – UFIRS)'dir.

CAMELS Analizi, bankacılık sektörünün risk düzeyini ve ekonomik krizlerden ne kadar ve hangi durumlardan etkilendiğini uzaktan ortaya koyan bir analizdir. CAMELS Analizi, 1979'da ABD'de Federal Reserve (FED), Federal Deposit Insurance Commission (FDIC), U.S. Department of the Treasury, Office of the Comptroller of the Currency (OCC) gibi bankaları düzenleyen ve denetleyen kurumlar tarafından geliştirilmiştir (Uslu, 2019, s. 204). Daha sonra bu yöntem, birçok ülkede uygulanır hale gelmiştir. CAMELS ilk olarak beş ana bileşenden oluşturularak CAMEL Analizi olarak ortaya çıkmıştır. Bu bileşenler, Sermaye Yeterliliği (Capital Adequacy), Varlık Kalitesi (Asset Quality), Yönetim Yeterliliği (Management Adequacy), Karlılık (Earnings) ve Likidite (Liquidity)'dir. Ancak, gelişen finansal piyasalar ve teknolojik imkanların sonucunda artan işlem çeşitliliği miktarı ile birlikte sisteme yeni bir bileşen daha dahil edilmiştir. 1996'da Piyasa Riskine Duyarlılık (Sensitivity to Market Risk) bileşeni eklenerek bildiğimiz haliyle CAMELS adına dönüşmüştür (Canbaz, 2013, s. 54; Çinko ve Avcı, 2008, s. 28).

2.2. CAMELS Değerlendirme Sisteminin Oluşturulması

CAMELS Analizi bir çeşit finansal rasyo analizidir, incelenen bankanın ya da banka grubunun finansal oranları seçilen banka grubunun aynı finansal oranları ile karşılaştırılarak performansının değerlendirilmesidir (Ateşoğlu Coşkun ve Karğın, 2016, s. 49). CAMELS Analizi yapılırken aynı mali rasyolar birden fazla bileşende kullanılabilir. Örneğin; bankaların varlık yapılarını değerlendirirken kullanılan rasyoların bir kısmı aynı anda hem kârlılığı, hem likiditeyi ve hem de varlık kalitesini etkileyebilmektedir (Canbaz, 2013, s. 54).

Bankalar her bir CAMELS bileşeni için ayrı ayrı değerlendirilir. Bu değerlendirmede çeşitli finansal rasyolar kullanılır. Değerlendirme sonunda her bir bileşen “1” ile “5” arasında puanlandırılır. “1” en iyi performansı gösteren bankanın derecesiyken, “5” en kötü performansı gösteren bankanın derecesidir. Her bir bileşen ayrı ayrı hesaplandıktan sonra bileşenlerin ortalaması alınarak bankanın genel performans (CAMELS) notu ortaya çıkar.

Tablo 1. CAMELS Analizinde Uygulanan İşlemler

İzlenen Adımlar	Yapılan İşlemler
1. Adım: Veri Seti	Çalışmada incelenecek olan bankaların tarihsel bazda finansal oranlarından oluşan bir veri seti hazırlanır.
2. Adım: Referans Değeri Hesaplama	Her yıl için bankaların finansal oranları ayrı ayrı analiz edilir. Finansal oranların aritmetik ortalaması alınır.
3. Adım: Endeks Değeri Hesaplama	Her yıl için hesaplanan referans değerinin, her bankanın o yıla ait değerine bölünmesi ile endeks değeri hesaplanır. (Referans Değeri/Banka Değeri)*100 şeklinde hesaplanır.
4. Adım: Sapma Değeri Hesaplama	Finansal oranların (+) ve (-) yönleri bulunmaktadır. Finansal oran (+) yönlü ise (Endeks Değeri-100), (-) yönlü ise (100-Endeks Değeri) olarak sapma değeri hesaplanır.
5. Adım: Sapma Değerinin Ağırlıklandırılması	Bulunan her sapma değer, söz konusu finansal oranın grup içerisindeki ağırlığı ile çarpılarak sapma değerleri ağırlıklandırılmış olur.
6. Adım: Ağırlıklandırılmış Sapma Değerlerinin Toplanması	5. Adım'da bulunan ağırlıklandırılmış sapma değerleri her grup bazında (C.A.M.E.L.S.) toplanarak hesaplanır.
7. Adım: Toplam Ağırlıklı Sapma Değerlerinin Grup Bazında Ağırlıklandırılması	Toplam ağırlıklı sapma değerler ile grup ağırlıkları çarpılır.
8. Adım: CAMELS Değerlerinin Hesaplanması	7. Adım'da bulunan grup bazındaki toplam 6 adet ağırlıklı sapma değerleri toplanır. Bulunan değerlerin mutlak değerleri alınır ve her bir değer 4 ile çarpılıp 100'e bölünür ve çıkan sonuca 1 eklenerek CAMELS analizini yorumlamaya uygun değerler elde edilir.

Kaynak: (Kandemir ve Demirel Arıcı, 2013, s. 73).

Tablo 2. CAMELS Analizinde Uygulanan İşlemler

Değerlendirme Ölçeği	Değerlendirme Aralığı	Değerlendirme Analizi	Değerlendirme Yorumu
1	1,0-1,5	Güçlü	Her açıdan sağlam.
2	1,6-2,5	Yeterli	Temelde sağlam, düzeltilebilir zayıflıklar mevcut.
3	2,6-3,5	Makul, Orta	Dikkat edilmemesi halinde durum kötüleşebilir, Bölümlerin dikkatli izlenmesi gerekli.
4	3,6-4,5	Sınırdaki (Başarısızlık riski var)	Yakın gözetim ihtiyacı var.
5	4,6-5,0	Yetersiz	Yakın vadede başarısızlık riski yüksek, sürekli gözetim altında tutulmalı.

Kaynak: (Doğan, 2013, s. 46).

2.3. CAMELS Değerlendirme Sisteminin Bileşenleri

2.3.1. C (Capital Adequacy) – Sermaye Yeterliliği

Sermaye yeterliliği, miktar ve kalite üzerinde odaklanarak kurumların bilanço sarsıntısına karşı sağlamlığını belirler. Bu amaç doğrultusunda, banka sermayesi, miktar ve kalitesi, karlılık rasyoları, banka varlıklarının değerleri, dağıtılmamış karlar ve bankaların çeşitli kaynaklara ulaşım durumu gibi benzer durumlar dikkate alınarak süreç içerisinde değerlendirilir.

2.3.2. A (Asset Quality) – Varlık Kalitesi

Bu gösterge portföy kalitesini, portföy riskini ve uzun süreli varlıkların verimliliğini analiz eder (Gümüş ve Nalbantoğlu, 2015, s. 85; Babar ve Zeb, 2011, s. 4). Bu analiz, kredi süreçlerinin etkinliğini, kredi karşılıklarını, problemlı kredilerin varlık ve miktarlarını, tahsilat becerilerini, bankanın bilgi ve belge iletim sistemlerini ve bunun gibi birçok kıstası değerlendirir.

2.3.3. M (Management Quality) – Yönetim Kalitesi

Bankanın, yönetim, kapasite ve başarısını tespit ve temsil eden bir bileşendir. Bu kısım, bankaların yönetim sistemlerinin yapısını, iç kontrol sistemlerinin etkinliğini, bankacılık mevzuatına yönetimin ne kadar hakim olup olmadığını, sektördeki gelişmelere ne kadar sürede geçildiğini, yönetim hiyerarşisini ve bunun bankanın yapısı ile ne kadar uyumlu olduğu ile ilgili bilgileri içerir.

2.3.4. E (Earnings) – Kazançlar

Bankaların kârlılığını ölçen bir bileşendir. Bu bileşen, mevcut ve geçmiş karlılık verilerini, karlılık düzeyinin ne kadar sürdürülebilir olduğunu, dağıtılmamış karları ve miktarını, yeniden değerlendirmenin ne kadar kullanıldığını, karlılık durumunun diğer bankalara göre durumunu inceler.

2.3.5. L (Liquidity) – Likidite

Bankaların nakit pozisyonunu ve nakde dönme becerisini ölçer. Likit varlıkların miktarını ve yıllara göre düzeyini, varlıkların menkul değerlere dönüşüme oranını, hızını, bankanın geçmiş yıllara göre performansını ve stratejilerini ve kısa vadeli krediler ile likidite uyumunu hesaplamayı amaçlar. Likidite oranlarının yüksek olması bankanın taahhütlerini karşılayabilme gücünü göstermektedir.

2.3.6. S (Sensitivity to Market Risk) – Piyasa Riskine Duyarlılık

Bu bileşen hammadde, döviz, gayrimenkul fiyatlarındaki ve faiz oranlarındaki ani, beklenmedik ve ters değişimlere karşı bankaların yönetim becerisini değerlendirmektedir. Bir bankanın karlılık, likidite, sermaye miktarının piyasadaki muhtemel olumsuzluklara karşı duyarlılığı bu bileşen ile ölçülür.

3. TÜRK BANKACILIK SİSTEMİNDE CAMELS DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

3.1. Konvansiyonel Bankacılık Sektöründe Yapılan Çalışmalar

Kaya (2001) yaptığı çalışmada Türk bankacılık sektöründeki bankaları aktif büyüklüklerine göre CAMELS performansları ile ilişkilendirerek değerlendirmiştir. Oluşturulan CAMELS sisteminin bileşenlerinin sonuçları 2000 yılında 1997 yılına göre kötüye gittiği görülmektedir. Bankaların aktif büyüklüklerine göre gruplanarak CAMELS performansları değerlendirildiğinde; 1997 yılında aktif büyüklüğüne göre küçük bankaların daha iyi performans gösterdiği, ancak bu yapının 2000 yılında büyük bankalar lehine değiştiği tespit edilmiştir (Gündoğdu, 2017, s. 28-29).

Tosuner vd. (2002), Türk bankacılık sektörünün temel gösterge oranlarını faktör analizi yöntemi ile bulmaya çalışmış, ancak CAMELS bileşenlerinin tam olarak Türk bankacılık sistemine uymadığı yönünde bulgulara ulaşmışlardır (Kandemir ve Demirel Arıcı, 2013, s. 68).

Çinko ve Avcı (2008) yaptıkları çalışmada mali rasyoları kullanmış ve 1996 ila 2000 yılları için CAMELS derecelerini ve bileşenlerini hesaplamışlardır. 2001 yılında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) devredilmiş bankalar CAMELS bileşenlerini oluşturan mali rasyolar yardımıyla lojistik regresyon, diskriminant analizi ve yapay sinir ağları yöntemleri kullanılarak tahmin etmeye çalışmışlardır. Netice olarak, bir bankanın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) devredilmesinin CAMELS rasyoları ile tahmin edilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

Kılıç ve Fettahoğlu (2005), Türk bankacılık sisteminin performansını 2002-2004 yılları için CAMELS modeli yöntemiyle analiz etmişler ve modelin sektörde yaşanan gelişmeleri açıkladığı ve modelin iyi öngöründe bulunduğu sonucuna varmışlardır (Kandemir ve Demirel Arıcı, 2013, s. 69).

Sakarya (2010) yaptığı çalışmada İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) hisse senetleri yer alan yabancı ve yerli sermayeli bankaların mali performanslarını CAMELS metodu ile hesaplamıştır. Sonuç olarak, piyasa risklerine karşı yabancı bankaların daha hassas, yerli bankaların ise daha likit oldukları sonucuna varılmıştır.

Aytekin ve Sakarya (2013) ise yaptıkları çalışmada CAMELS metoduyla Borsa İstanbul'da (BIST) hisse senetleri yer alan konvansiyonel bankaların performanslarını ölçmüşlerdir. Sonuç olarak, konvansiyonel bankaların performans puanlarının domestik kriz dönemi ile global kriz döneminde genel olarak dalgalanma gösterdiği kanaatine varmışlardır (Gümüş ve Nalbantoğlu, 2015, s. 86).

Arıçelik (2010) çalışmasında Türk bankacılık sisteminde faaliyette bulunan 13 konvansiyonel bankanın CAMELS analiz metoduyla performansını değerlendirmiştir. 2002 ila 2009 yılları arasında en fazla performans artışı olan bileşenlerin

likidite, yönetim kalitesi ve aktif kalitesi bileşenlerinin olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca, yapılan çalışmada performansında büyük bir değişim olmayan bileşenin piyasa riskine duyarlılık bileşeninin olduğu sonucuna varılmıştır.

Abdullayev (2013) yaptığı çalışmada 2005 ile 2008 yılları arasında Türk bankacılık sektöründeki bankaların finansal performanslarını CAMELS metodunu kullanarak değerlendirmiştir. Analiz sonucuna göre, konvansiyonel bankaların 2005 ile 2008 yılları arasında sürekli olarak iyiye giden bir eğilim gösterdikleri sonucuna varılmıştır.

Dinçer vd. (2015) Türk bankacılık sistemindeki konvansiyonel bankaların CAMELS rasyolarıyla kredi derecelendirme rasyoları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. 20 konvansiyonel banka 21 farklı mali rasyoyla değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda, bankaların kredi derecelendirmesinde etkili olan yönetim kalitesi, varlık kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bileşenlerindeki rasyolar iken, etkili olmayanlar ise sermaye yeterliliği ve karlılık bileşenlerindeki rasyoların olduğu neticesine varılmıştır (Gündoğdu, 2017, s. 28).

Ege vd. (2015) yaptıkları çalışmada 2002 ile 2010 yıllarında Türk bankacılık sektöründeki özel, kamu ve yabancı sermayeli konvansiyonel bankaların CAMELS yöntemiyle finansal performanslarını değerlendirmişlerdir. Yönetim kalitesi, sermaye yeterliliği ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri açısından kamu sermayeli konvansiyonel bankaların; karlılık açısından özel sermayeli konvansiyonel bankaların; aktif kalitesi ve likidite açısından ise yabancı sermayeli konvansiyonel bankaların diğerlerine göre durumlarının daha iyi olduğu sonucuna varılmıştır (Gündoğdu, 2017, s. 28).

Gümüş ve Nalbantoğlu (2015) Türkiye'deki bankaları kamu, özel (yerli), yabancı ve katılım bankaları olarak dört gruba ayırarak 2002 ile 2013 yıllarındaki performanslarını CAMELS analizi yöntemiyle karşılaştırmışlardır. Analiz sonucuna göre; 2001 ekonomik krizi sonrasında BDDK'nın kontrolünde bankaların bilançolarının düzeldiği ve güçlendiği tespit edilmiştir.

Ateşoğlu Coşkun ve Karğın (2016) yaptıkları çalışmada Türkiye'de gerçekleşen üç sınır ötesi banka satın almasının söz konusu bankaların finansal performanslarına olan etkilerini CAMELS yöntemiyle incelemiştir. Sonucunda, satın alınma sonrasında yabancı bankalar tarafından satın alınan üç bankanın performansında azalış gerçekleştiği tespit edilmiştir.

3.2. Katılım Bankacılığı Sektöründe Yapılan Çalışmalar

Apak ve Açıköz (2011) yapmış oldukları çalışmada katılım bankalarının bankacılık sektöründeki yerini incelemiştir. Ayrıca İslami esaslara göre kurulduklarını ileri süren katılım bankalarının son yıllardaki bazı göstergelerini karşılaştırarak performanslarını ve finansal piyasa istikrarlarını araştırmışlardır. Bu araştırmada performans değerlemesi için aktif, öz kaynak, karlılık durumu, şube ve personel gelişimleri gibi göstergeler kullanılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda katılım bankalarının performanslarını arttırmaları bile mevcut performanslarını korumaları halinde finansal sektördeki istikrara ve fon kullanımına sürdürülebilir katkı sağlama potansiyelinin olduğunu tespit etmişlerdir (Doğan, 2013, s. 60).

Parlakkaya ve Çürük (2011) yapmış oldukları çalışmada çalışma prensipleri farklı olan geleneksel ve katılım bankaları arasında finansal karakteristikler baz alınarak ayırım yapıp yapılamayacağını araştırmışlardır. Bu çalışmada logit analiz modelinde 23 farklı finansal rasyo kullanılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda karlılık ve likidite oranlarının katılım bankaları ile geleneksel bankalar arasında ayırt edici bir unsur olabileceği tespit edilmiştir (Doğan, 2013, s. 60).

3.3. Konvansiyonel Bankacılık ve Katılım Bankacılığı Sektörlerinin Karşılaştırılması Amacıyla Yapılan Çalışmalar

Yurttadur ve Demirbaş (2017) yapmış oldukları çalışmada 2010-2016 yılı verilerini kullanarak özel sermayeli konvansiyonel bankalar ile katılım bankalarının performanslarının karşılaştırılması analizini yapmışlardır. Üç katılım bankası ve üç konvansiyonel banka kullanılarak yapılan bu çalışmada 11 finansal oran kullanılmıştır. Sonuç olarak, katılım bankalarının karlılık açısından daha yüksek olduklarını, ancak katılım bankalarının borçluluk açısından konvansiyonel bankalardan daha fazla olduklarını gözlemlemiştir. Bunlara ek olarak katılım bankalarında takip oranının daha az olduğunu, ancak mevduatın krediye dönüşme oranının konvansiyonel bankalara göre daha düşük olduğunu tespit etmişlerdir.

Doğan (2013) yaptığı çalışmada 2005 ile 2011 dönemlerinde konvansiyonel ve katılım bankalarının çeşitli rasyolarla mali performanslarını karşılaştırmıştır. Çalışmada, konvansiyonel bankaların daha likit, borç ödeme gücü daha yüksek ve riskliliği daha düşük olduğu, ancak karlılık açısından bir farklılık olmadığı sonucuna varmıştır (Pehlivan, 2016, s. 307).

Ayrıçay vd. (2014), 2006-2011 yılları için konvansiyonel ve katılım bankalarının performanslarını farklı finansal oranlarla karşılaştırmış ve 2008 krizinin öncesi ve sonrası için analiz yapmışlardır (Pehlivan, 2016, s. 308).

4. TÜRKİYE'DEKİ BANKACILIK SİSTEMİNİN CAMELS ANALİZİ VE MUKAYESELİ OLARAK İNCELENMESİ

4.1. Araştırmanın Kapsamı, Amacı ve Kısıtları

Türkiye'de bankacılık sektörünün etkin, verimli ve güven ortamında çalışması esastır. Çünkü Türkiye'de finansal piyasaların %90'ını bankalar oluşturmaktadır (Kandemir ve Demirel Arıcı, 2013, s.69). Bu yüzden bankacılık sektörü ülkenin ekonomik yapısının gelişiminde büyük bir rol almaktadır.

Dolayısıyla bankacılık sektöründe oluşabilecek herhangi bir olumsuzluk, ülke ekonomisine büyük zararlar meydana getirebilir. Bu yüzden bu çalışmada bankaların finansal performansını ortaya koymak adına CAMELS analizi kullanılarak aktif büyüklük açısından yedi konvansiyonel banka ile altı katılım bankasının karşılaştırılması analizi incelenmiştir. 2010-2021 tarih aralığı için yapılan çalışmada toplamda 25 rasyo kullanılmıştır. Kullanılan rasyolar, ağırlıkları ve yön bilgileri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. Rasyolar ve ağırlıkları hem literatür araştırmaları neticesinde belirlenmiş hem de uzman görüşünün değerlendirilmesi sonucunda oluşturulmuştur.

Tablo 3. Çalışmada Kullanılan Rasyolar ve Değerleri

Rasyo	Ağırlık
C (Sermaye Yeterliliği)	%20
-Sermaye Yeterlilik Rasyosu (+)	30%
-(Özkaynak-Duran Aktif)/Toplam Aktif (+)	10%
-Özkaynaklar/Toplam Aktifler (+)	20%
-Net Dönem Karı(Zararı)/Toplam Aktifler (+)	20%
-Bilanço İçi Döviz Pozisyonu/Özkaynaklar (-)	10%
-Vergi Öncesi Kar/Toplam Aktifler (+)	10%
A (Aktif Kalitesi)	%20
-Toplam Krediler ve Alacaklar/Toplam Aktifler (-)	25%
-Duran Aktifler/Toplam Aktifler (-)	20%
-Net Finansal Varlıklar/Toplam Aktifler (-)	25%
-Toplam Krediler ve Alacaklar/Toplam Mevduat (Fonlar) (+)	20%
-Tüketici Kredileri/Toplam Krediler ve Alacaklar (-)	10%
M (Yönetim Kalitesi)	%15
-Personel Gideri/Diğer Faaliyet Giderleri (-)	30%
-Diğer Faaliyet Giderleri/Toplam Aktifler (-)	35%
-Net Faiz (Karpayı) Dışı Gelirler/Diğer Faaliyet Giderleri (+)	35%
E (Karlılık)	%15
-Net Dönem Karı(Zararı)/Toplam Aktifler (+)	35%
-Net Dönem Karı(Zararı)/Özkaynaklar (+)	35%
-Vergi Öncesi Kar/Toplam Aktifler (+)	30%
L (Likidite)	%20
-Likidite Karşılama Oranı (+)	25%
-Likit Aktifler/Toplam Aktifler (+)	25%
-TP Likit Aktifler/Toplam Aktifler (+)	25%
-Toplam Krediler ve Alacaklar/Toplam Aktifler (-)	25%

Rasyo	Ağırlık
S (Piyasa Riskine Duyarlılık)	%10
-YP Aktifler/YP Pasifler (+)	25%
-Net Faiz (Karpayı) Dışı Gelirler/Toplam Aktifler (+)	25%
-Bilanço İçi Döviz Pozisyonu/Özkaynaklar (-)	25%
-Net Finansal Varlıklar/Toplam Aktifler (-)	25%

Kaynak: (Gündoğdu, 2017, s. 32-33).

4.2. Araştırmanın Yöntemi ve Veri Seti

Bu çalışma, CAMELS analizi ile Türkiye’de 2010 - 2021 yılları arasında faaliyet gösteren ve faaliyetleri devam etmekte olan aktif büyüklüğü bakımından yedi büyük konvansiyonel banka ile altı katılım bankasının ortalama performanslarının analizini kapsamaktadır. Aktif büyüklüğüne göre ilk yedi konvansiyonel bankanın alınmasının nedeni bankacılık sektörünü rasyolar ile daha iyi açıklayabileceği düşünülmüştür. Katılım bankalarında mevcut banka sayısı az olduğundan herhangi bir ayrıma gidilmemiştir.

Veri seti 25 finansal orandan oluşmakta, bu oranlar konvansiyonel bankalar için Türkiye Bankalar Birliği (TBB)’nden, katılım bankaları için ise tüm rasyolar Mayıs 2021’de Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB)’nden alınarak oluşturulmuştur. Ancak, katılım bankaları için alınan veri setinin değişmesi nedeniyle 2020 ve 2021 yılları için tüm rasyolar bankaların konsolide olmayan (solo) bağımsız denetim raporları baz alınarak hesaplanmıştır.

Bazı rasyoların bazı bankalar için TBB ve TKBB sitelerinde sıfır değerini aldığı görülmüştür. Bu rasyoları doldururken ortalamayı bozmaması dikkate alınmış ve kendi sektöründeki bankaların değerlerinin ortalaması alınmış ve sıfır olan değerler giderilmiştir. Bazı rasyolarda ise diğer dönemlere göre çok küçük rakamlar gözlenmiş ve ortalamayı saptırmaması için 100 ya da 10 ile çarpılarak, rakamlar güncellenmiş ve banka bazında dönemler arası istikrarlılık sağlanmıştır.

CAMELS analizinde puanlama yapılırken Tablo 1’deki işlemler sırasıyla uygulanmış ve sonuçta CAMELS değerlerine ulaşılmıştır.

4.3. Analiz ve Bulgular

CAMELS puanlarının bulunması için izlenen adımlardan sonra yedi konvansiyonel banka için ulaşılan nihai CAMELS puanları ile her bir bileşenden aldığı sonuç değerleri Tablo 4’te verilmiştir. Ayrıca, her bir banka için yıl bazlı CAMELS puanlarının değişimleri Şekil 1’de grafiklerle de gösterilmiştir.

- Ziraat Bankası: 2010-2013 ve 2016-2017 yıllarında Banka, CAMELS puanına göre “Güçlü” konumda iken 2014-2015 ve 2019-2020 yıllarında “Yeterli” seviyesine düşmüştür. 2018 ve 2021 yıllarında ise Banka’nın yakından izlenmesi gerektiği yorumuna ulaşılmıştır.
- İş Bankası: 2010-2021 yıllarında Banka’nın CAMELS analizine göre “Güçlü” konumda seyretmektedir.
- Garanti Bankası: 2010 yılında Banka’nın yakından izlenmesi gerektiği yorumu yapılmıştır. Ancak, 2011-2018 yılları Banka “Güçlü” olmasına rağmen 2019-2021 yıllarında “Yeterli” seviyesine düşmüştür.
- Akbank: 2010-2020 yıllarında Banka’nın CAMELS puanlarının analizine göre, “Güçlü” seviyesindedir. Ancak, 2021 yılında “Yeterli” seviyesine düştüğü gözlemlenmiştir.
- Yapı ve Kredi Bankası: Banka’nın sadece 2015 yılında “Yeterli” seviyeye düştüğü, diğer yıllarda ise “Güçlü” olduğu görülmüştür.
- Halk Bankası: 2010-2018 yılları arasında “Güçlü” olan Banka, 2019-2021 yıllarında “Orta” seviyeye düşmüştür.
- Vakıflar Bankası: 2011 yılında “Orta” seviyede bulunan Banka, 2010, 2012-2018 ve 2020 yıllarında “Güçlü” seviyesindedir. 2019 ve 2021 yıllarında ise “Yeterli” olarak yorumlanmıştır.

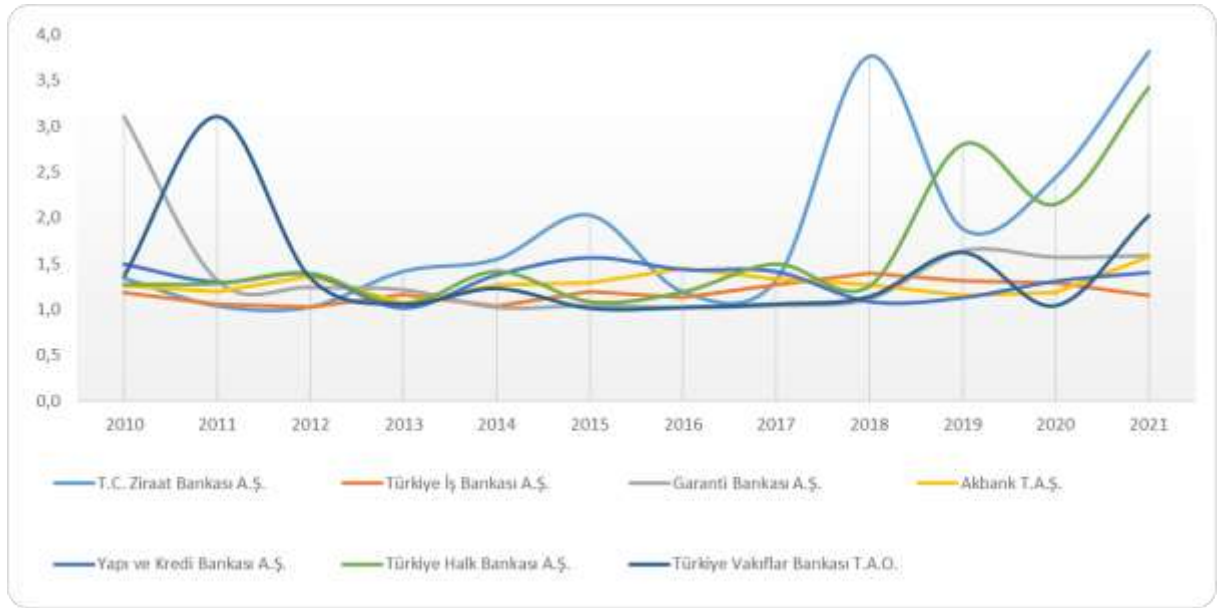

Tablo 4. Türk Bankacılık Sektöründe Aktif Büyüklük Açısından En Büyük Yedi Konvansiyonel Bankanın 2010-2021 Yılları Arasındaki CAMELS Puanları

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ziraat Bankası	1,3	1,0	1,0	1,4	1,5	2,0	1,2	1,3	3,8	1,9	2,4	3,8
C	0,5	-1,8	-0,8	-2,5	-6,4	-9,9	2,8	-3,5	-1,1	0,8	1,3	6,0
A	-5,0	-3,1	-0,2	-0,6	0,9	-0,3	0,0	-0,7	-1,4	-0,3	0,7	0,0
M	0,2	5,8	3,2	1,4	0,8	-0,6	-0,5	0,1	40,7	-25,8	14,5	-65,0
E	-1,8	4,1	1,0	-1,0	-2,9	-4,5	-3,3	-2,3	-1,2	0,7	2,3	15,2
L	-5,9	-5,2	-5,2	-5,0	-3,0	-1,8	-1,0	0,6	10,1	14,8	7,5	4,1
S	3,5	-0,8	1,3	-2,5	-3,1	-8,6	6,8	-2,2	21,7	-12,2	9,7	-30,5
İş Bankası	1,2	1,1	1,0	1,2	1,0	1,2	1,1	1,3	1,4	1,3	1,3	1,2
C	1,5	-1,0	-0,5	0,5	-0,2	1,2	0,7	0,7	0,0	-1,2	-0,3	-2,2
A	1,5	0,7	0,2	0,0	0,3	0,4	0,7	0,8	1,2	1,8	1,7	1,9
M	0,4	0,1	0,1	1,3	1,0	1,3	1,5	2,8	5,7	6,8	2,5	4,5
E	1,5	1,3	-0,1	1,9	0,0	2,1	0,4	1,9	-1,2	-2,3	-1,5	-3,8
L	-0,3	1,3	3,1	1,5	-0,3	-1,2	-1,3	-0,6	1,3	0,0	3,2	2,0
S	0,0	-3,8	-2,4	-1,2	-0,1	1,1	1,4	1,2	3,0	2,6	1,5	1,3
Garanti Bankası	3,1	1,3	1,2	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,6	1,6	1,6
C	24,0	-2,0	-1,7	-2,5	-0,1	-1,1	-1,6	-2,8	-2,9	-4,3	-3,2	-3,5
A	-1,7	-1,8	-1,3	-1,0	-0,5	0,1	0,3	0,1	1,0	0,7	-0,2	1,5
M	-0,2	-1,1	-0,2	-0,6	0,2	1,4	1,3	2,8	-0,6	-1,4	-1,8	-2,0
E	-0,3	-2,1	-0,1	1,1	-0,4	-0,7	-1,8	-2,1	-2,7	-4,4	-2,8	-5,4
L	-0,9	-0,4	-1,5	1,1	0,6	0,8	0,5	0,0	3,1	-4,5	-4,1	-4,4
S	31,7	-0,4	-1,1	-3,3	0,7	0,4	1,6	1,0	-0,7	-2,0	-1,9	-0,8
Akbank	1,3	1,2	1,4	1,1	1,3	1,3	1,5	1,3	1,3	1,2	1,2	1,6
C	-2,0	-1,0	-0,9	0,0	-0,8	-0,9	-1,6	-2,4	-2,4	-5,0	-4,5	-5,9
A	-2,2	-2,5	-6,2	-3,4	-2,9	-2,5	-2,8	0,0	0,3	1,3	1,1	0,9
M	-1,3	-1,4	-1,7	-1,4	-1,7	-2,0	-2,7	-2,3	-1,4	-1,5	-0,4	-3,0
E	0,7	1,3	0,2	0,9	-1,1	-0,2	-1,5	-2,0	-1,4	-3,6	-3,0	-5,2
L	-3,8	-3,7	-2,2	0,3	-1,7	-2,3	-2,6	-2,4	-2,4	5,5	1,5	0,7
S	2,3	2,5	1,6	1,9	1,5	0,6	0,0	0,8	0,6	-0,4	0,6	-1,8
Yapı ve Kredi Bankası	1,5	1,3	1,4	1,0	1,4	1,6	1,4	1,4	1,1	1,1	1,3	1,4
C	1,8	2,0	2,2	-0,3	3,5	5,1	4,6	4,7	1,2	1,4	-0,5	-1,9
A	-1,5	-1,3	-0,6	-0,9	-1,2	0,1	0,0	0,2	0,5	0,0	-1,0	-1,3
M	-0,4	0,2	0,6	-0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	-0,8	-0,9	-1,0	-0,8
E	-0,5	0,0	2,6	-1,4	5,0	6,3	4,4	4,3	0,6	1,8	-1,4	-4,0
L	14,4	6,4	4,6	2,4	2,2	1,5	1,0	-0,1	-4,5	-5,6	-2,4	-1,2
S	-1,4	0,1	0,2	0,2	-0,4	0,8	0,4	0,9	1,0	0,1	-1,3	-0,9
Halk Bankası	1,3	1,3	1,4	1,1	1,4	1,1	1,2	1,5	1,3	2,8	2,1	3,4
C	1,0	-3,8	-3,8	-1,1	-6,1	-2,2	0,2	-3,5	1,4	15,6	14,5	34,1
A	-1,1	-0,3	-0,5	0,3	0,0	-1,1	-1,3	-1,0	-2,2	-4,6	-3,7	-4,4
M	-0,1	-1,0	-1,5	-0,7	0,4	0,0	0,5	-1,1	-1,3	0,2	-36,1	-21,7
E	-2,8	-4,1	-4,2	-3,0	-0,6	-0,1	4,0	2,5	14,6	21,6	17,2	62,8
L	10,2	6,9	5,0	3,8	5,0	5,5	5,7	0,3	5,3	12,5	7,3	5,2
S	-0,3	-4,8	-4,9	-0,9	-9,1	-4,3	-4,3	-9,8	-11,4	-0,3	-28,0	-15,4

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vakıflar Bankası	1,4	3,1	1,3	1,1	1,2	1,0	1,0	1,1	1,1	1,6	1,0	2,0
C	3,6	22,2	2,8	-1,0	3,4	1,2	0,8	1,0	0,8	6,2	6,3	13,4
A	-1,2	-0,3	-1,2	-0,6	-1,1	-0,9	-1,1	-1,9	-2,8	-4,3	-4,4	-5,7
M	0,3	0,6	0,9	0,5	-0,9	-0,5	-0,3	-1,5	-1,9	-2,6	-3,4	-3,5
E	7,7	3,6	3,8	4,7	2,5	1,5	1,3	0,8	0,3	5,1	3,0	19,1
L	1,2	2,7	3,2	1,2	3,2	1,9	1,7	4,1	2,7	12,4	0,2	1,9
S	-2,5	23,6	-0,8	-6,4	-1,3	-2,8	-3,1	-4,0	-2,7	-1,2	-0,7	0,4

Şekil 1. 2010-2021 Yılları Arasında Konvansiyonel Bankanın CAMELS Değer Dağılımları

Şekil 1'deki grafikten de anlaşıldığı üzere Türkiye İş Bankası hariç diğer bankaların CAMELS sonuçlarının yıllar içerisinde dalgalandığı görülmüştür.

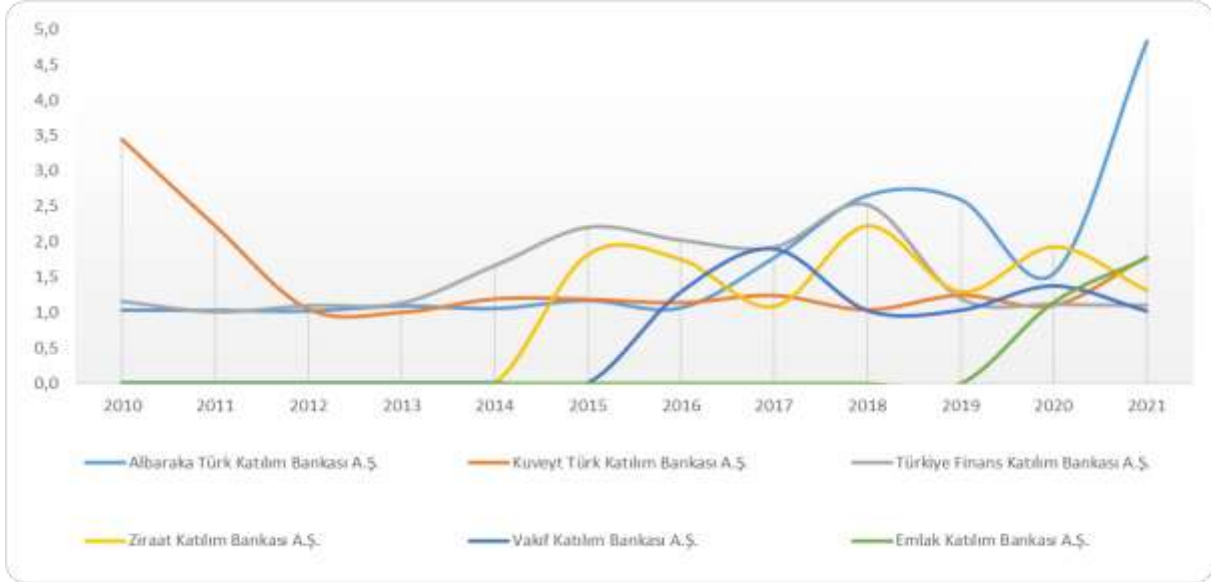
Altı katılım bankası için hem nihai CAMELS puanlarına hem de CAMELS bileşenlerinin ayrı ayrı puanlarına Tablo 5'te yer verilmiştir. Ayrıca, bankaların yıl bazındaki CAMELS puan değişimleri Şekil 2'de grafik olarak gösterilmiştir.

- Albaraka Türk Katılım Bankası: 2010-2016 yıllarında “Güçlü” seviyesinde olan Banka, 2017 yılında “Yeterli” seviyesine, 2018-2019 yıllarında ise “Orta” seviyesine gerilemiştir. 2020 yılında tekrar “Güçlü” seviyesine yükselen Banka, 2021 yılında “Yetersiz” olarak değerlendirilmiştir.
- Kuveyt Türk Katılım Bankası: 2010 yılında “Orta” seviyesinde olan Banka, 2011 yılında “Yeterli” seviyesine, 2012-2020 yıllarında ise “Güçlü” seviyesine yükselmiştir. Ancak, 2021 yılında “Yeterli” seviyesine gerilemiştir.
- Türkiye Finans Katılım Bankası: Banka, 2010-2013 yıllarında “Güçlü” seviyesindedir. 2014-2018 yıllarında “Yeterli” seviyede olan Banka, 2019-2021 yıllarında tekrar “Güçlü” seviyesine yükselmiştir.
- Ziraat Katılım Bankası: 2015'ten bu yana faaliyet gösteren Banka; 2015-2016, 2018 ve 2020 yıllarında “Yeterli” seviyede, 2017, 2019 ve 2021 yıllarında ise “Güçlü” seviyededir.
- Vakıf Katılım Bankası: 2016 yılından beri faaliyet gösteren Banka, sadece 2017 yılında “Yeterli” seviyesindedir, diğer yıllarda “Güçlü” seviyesinde performans göstermiştir.
- Emlak Katılım Bankası: 2020 yılında “Güçlü” seviyesinde olan Banka, 2021 yılında “Yeterli” seviyesindedir.

Tablo 5. Türk Bankacılık Sisteminde Katılım Bankalarının 2010-2021 Yılları Arasındaki CAMELS Puanları

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Albaraka Türk Katılım Bankası	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	1,1	1,8	2,7	2,6	1,5	4,8
C	1,2	1,7	0,3	-0,7	1,7	7,8	4,2	6,0	15,3	-3,6	9,4	24,1
A	-0,8	0,6	-0,9	-0,9	-1,5	-1,5	-0,2	1,0	2,0	1,5	-13,0	-18,8
M	-1,4	-0,6	0,2	-0,2	-0,1	-1,6	0,9	3,6	-7,4	3,3	0,7	0,2
E	0,2	-0,5	-0,9	-1,4	-0,9	-6,5	-0,9	6,1	35,6	25,7	15,1	90,2
L	-0,2	-1,9	0,2	1,5	0,8	-3,5	0,3	0,3	-3,2	18,0	2,4	1,7
S	0,2	1,5	0,5	-0,5	1,4	0,9	-2,7	2,4	-1,1	-5,0	-0,9	-1,6
Kuveyt Türk Katılım Bankası	3,4	2,2	1,0	1,0	1,2	1,2	1,1	1,2	1,0	1,2	1,1	1,8
C	-0,6	0,9	1,7	0,5	-0,7	6,3	0,5	-1,0	0,6	0,3	1,7	-0,7
A	-41,9	-23,8	-1,6	-0,6	-0,9	-1,7	-1,9	-2,3	1,3	-1,2	-5,4	-16,9
M	0,0	-0,2	-0,4	-0,1	0,3	-1,9	0,0	0,6	-7,8	-0,5	1,9	3,3
E	1,1	2,0	1,6	1,4	-0,3	-6,4	-6,1	-2,8	-1,6	-1,4	-2,7	-5,7
L	1,7	2,6	-1,5	-0,7	-2,8	-0,9	3,2	-1,0	5,6	-3,3	3,7	-2,2
S	-21,4	-12,0	-1,0	-0,6	-0,4	0,0	0,9	0,5	1,0	0,0	3,4	2,6
Türkiye Finans Katılım Bankası	1,2	1,0	1,1	1,1	1,7	2,2	2,0	1,9	2,5	1,2	1,1	1,1
C	-0,7	-2,4	-1,5	0,4	4,5	14,8	13,3	10,2	8,4	-3,6	0,9	-0,7
A	2,9	2,0	1,3	0,9	1,4	3,1	3,6	4,0	0,6	2,2	2,5	3,1
M	1,2	0,7	0,1	0,4	-0,3	-1,0	-1,2	0,8	19,6	-1,8	-2,1	-3,1
E	-1,1	-1,0	-0,2	0,3	1,4	-1,5	-1,8	1,5	3,0	2,5	-0,3	-1,7
L	0,2	1,3	2,4	0,0	3,7	9,8	4,8	-0,2	-3,7	-0,7	2,4	0,3
S	1,4	-0,7	0,4	1,3	5,7	5,0	6,8	6,8	10,2	-3,5	-0,6	-0,4
Ziraat Katılım Bankası						1,8	1,8	1,1	2,2	1,3	1,9	1,3
C						-19,3	6,2	-1,1	-9,3	-1,2	8,7	3,7
A						-4,3	-12,6	-14,9	-27,2	-8,1	-2,3	-2,0
M						37,4	8,6	4,9	0,3	-0,3	-3,2	-2,6
E						-51,0	11,6	-1,1	-2,9	-1,4	-3,8	1,9
L						1,1	-0,9	5,7	16,5	4,2	14,1	8,9
S						15,7	5,9	4,4	-8,1	-0,5	9,9	-2,1
Vakıf Katılım Bankası						1,3	1,9	1,0	1,0	1,4	1,0	
C						-0,6	1,0	0,5	2,9	-6,0	-1,2	
A						-8,2	-17,3	-1,5	-4,0	1,6	-0,8	
M						-2,2	-4,3	2,6	-0,4	1,5	1,1	
E						18,4	-0,8	-5,0	-1,6	-4,2	-5,0	
L						-1,9	-0,3	1,7	1,2	-0,4	0,8	
S						1,7	-0,8	2,3	2,6	-1,8	5,5	
Emlak Katılım Bankası											1,1	1,8
C											-0,1	5,1
A											-4,2	-0,9
M											0,6	3,9
E											17,2	10,1
L											-4,5	-2,7
S											-5,4	3,7

Şekil 2. 2010-2021 Yılları Arasında Katılım Bankalarının CAMELS Değer Dağılımları

Şekil 2'deki grafikten de anlaşılacağı üzere, 2010 yılında Kuveyt Türk Katılım Bankası iyi bir performans göstermemektedirler. 2012 yılı itibarıyla banka toparlanmış ve iyi seviyelere gelmiştir. Albaraka Türk Katılım Bankası'nın performansı 2018 yılı itibarıyla kötüleşmektedir.

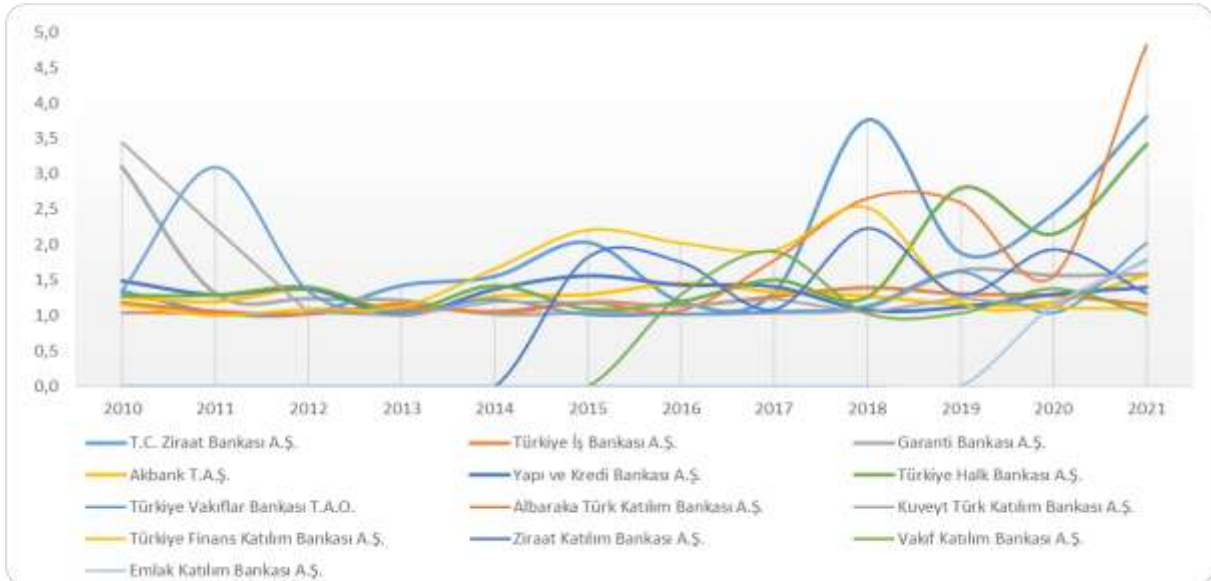
4.4. Konvansiyonel Bankalar ile Katılım Bankalarının Mukayeseli Olarak Karşılaştırılması

2010-2021 yılları arasında istikrarlılığı sağlayan konvansiyonel banka, sadece Türkiye İş Bankası'dır. Akbank'ın istikrarlılığı sadece 2021 yılında ve Yapı Kredi Bankası'nın ise istikrarlılığı sadece 2015 yılında bozulmuştur. Türkiye Halk Bankası 2018-2021 yıllarında istikrarlılığı bozulmuş ve kötüleşmiştir.

Katılım bankalarından hiçbiri 2010-2021 yılları arasında tam istikrarlılık sağlayamamış, tüm bankalar yıllar içerisinde iniş ve çıkışlar yaşamışlardır.

Şekil 3'teki grafikte hem konvansiyonel hem katılım bankalarının CAMELS puanları verilmektedir. Bu grafikten konvansiyonel bankaların daha iyi finansal performansa sahip olduğu sonucu çıkarılmıştır.

Şekil 3. 2010-2021 Yılları Arasında Türkiye'deki Konvansiyonel ve Katılım Bankalarının CAMELS Değer Dağılımları

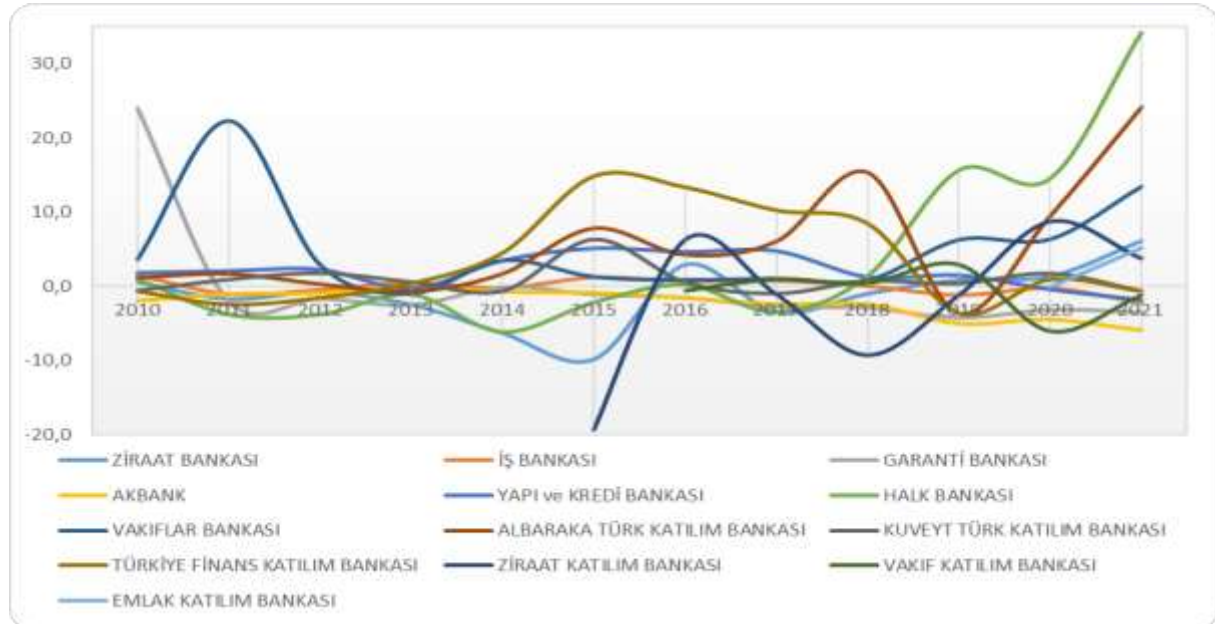
Bileşenlerin tek tek mukayeseli olarak karşılaştırılması ise aşağıdaki gibidir:

- **C (Capital Adequacy) – Sermaye Yeterliliği:** Konvansiyonel bankalar ve katılım bankaları sermaye yeterliliği bileşeni açısından değerlendirildiğinde, konvansiyonel bankaların ve katılım bankalarının dönemler içerisinde pozitif ve negatif değerler aldığı görülmüştür. Garanti Bankası sadece 2010 yılında pozitif değer almış, diğer yıllarda ise negatif değerler almıştır.

Tablo 6. Sermaye Yeterliliği Bileşeninin Karşılaştırılması

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ziraat Bankası	0,5	-1,8	-0,8	-2,5	-6,4	-9,9	2,8	-3,5	-1,1	0,8	1,3	6,0
İş Bankası	1,5	-1,0	-0,5	0,5	-0,2	1,2	0,7	0,7	0,0	-1,2	-0,3	-2,2
Garanti Bankası	24,0	-2,0	-1,7	-2,5	-0,1	-1,1	-1,6	-2,8	-2,9	-4,3	-3,2	-3,5
Akbank	-2,0	-1,0	-0,9	0,0	-0,8	-0,9	-1,6	-2,4	-2,4	-5,0	-4,5	-5,9
Yapı ve Kredi Bankası	1,8	2,0	2,2	-0,3	3,5	5,1	4,6	4,7	1,2	1,4	-0,5	-1,9
Halk Bankası	1,0	-3,8	-3,8	-1,1	-6,1	-2,2	0,2	-3,5	1,4	15,6	14,5	34,1
Vakıflar Bankası	3,6	22,2	2,8	-1,0	3,4	1,2	0,8	1,0	0,8	6,2	6,3	13,4
Albaraka Türk Katılım Bankası	1,2	1,7	0,3	-0,7	1,7	7,8	4,2	6,0	15,3	-3,6	9,4	24,1
Kuveyt Türk Katılım Bankası	-0,6	0,9	1,7	0,5	-0,7	6,3	0,5	-1,0	0,6	0,3	1,7	-0,7
Türkiye Finans Katılım Bankası	-0,7	-2,4	-1,5	0,4	4,5	14,8	13,3	10,2	8,4	-3,6	0,9	-0,7
Ziraat Katılım Bankası						-19,3	6,2	-1,1	-9,3	-1,2	8,7	3,7
Vakıf Katılım Bankası							-0,6	1,0	0,5	2,9	-6,0	-1,2
Emlak Katılım Bankası											-0,1	5,1

Şekil 4. Sermaye Yeterliliği Bileşeninin Karşılaştırılması

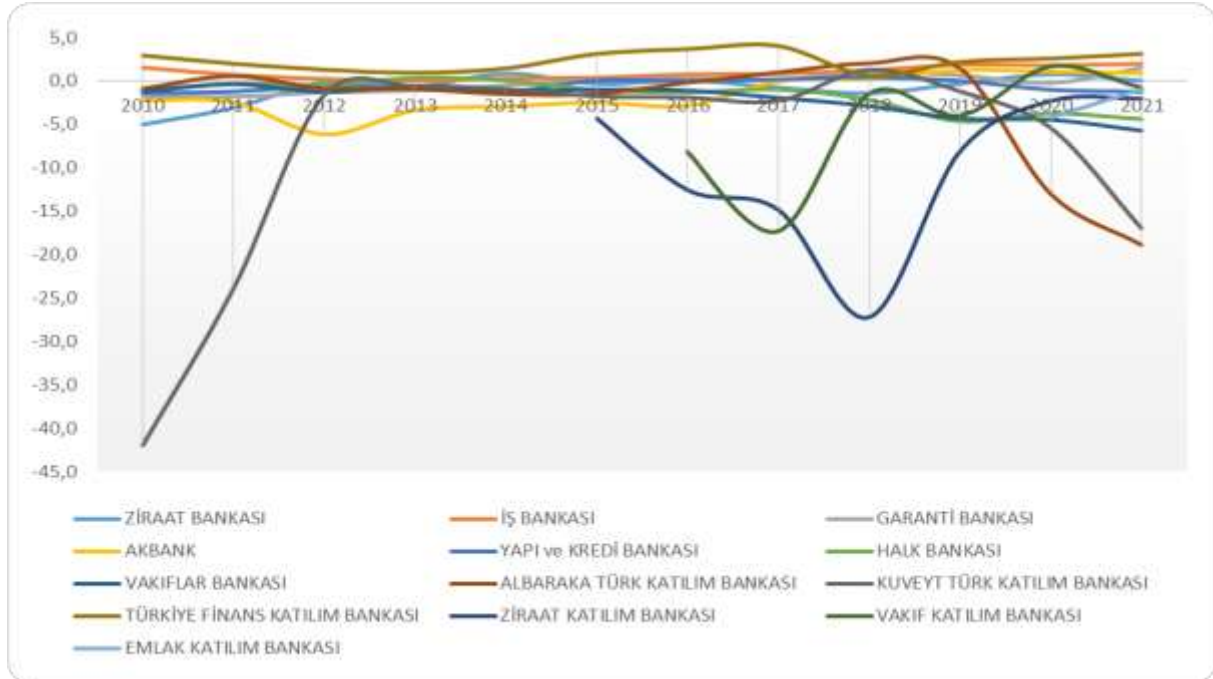

- **A (Asset Quality) – Varlık Kalitesi:** Varlık kalitesinin konvansiyonel bankalarda daha iyi yönetildiği Tablo 7’de net bir şekilde görülmektedir. Katılım bankalarından Vakıf Katılım Bankası, Ziraat Katılım Bankası, Kuveyt Türk Katılım Bankası ve Albaraka Türk Katılım Bankası bu bileşenden en düşük puanı alan bankalardır.

Tablo 7 ve Şekil 5’te ayrıntılı olarak katılım ve konvansiyonel bankaların varlık kalitesi bileşeni açısından performansları ortaya konmaktadır.

Tablo 7. Varlık Kalitesi Bileşeninin Karşılaştırılması

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ziraat Bankası	-5,0	-3,1	-0,2	-0,6	0,9	-0,3	0,0	-0,7	-1,4	-0,3	0,7	0,0
İş Bankası	1,5	0,7	0,2	0,0	0,3	0,4	0,7	0,8	1,2	1,8	1,7	1,9
Garanti Bankası	-1,7	-1,8	-1,3	-1,0	-0,5	0,1	0,3	0,1	1,0	0,7	-0,2	1,5
Akbank	-2,2	-2,5	-6,2	-3,4	-2,9	-2,5	-2,8	0,0	0,3	1,3	1,1	0,9
Yapı ve Kredi Bankası	-1,5	-1,3	-0,6	-0,9	-1,2	0,1	0,0	0,2	0,5	0,0	-1,0	-1,3
Halk Bankası	-1,1	-0,3	-0,5	0,3	0,0	-1,1	-1,3	-1,0	-2,2	-4,6	-3,7	-4,4
Vakıflar Bankası	-1,2	-0,3	-1,2	-0,6	-1,1	-0,9	-1,1	-1,9	-2,8	-4,3	-4,4	-5,7
Albaraka Türk Katılım Bankası	-0,8	0,6	-0,9	-0,9	-1,5	-1,5	-0,2	1,0	2,0	1,5	-13,0	-18,8
Kuveyt Türk Katılım Bankası	-41,9	-23,8	-1,6	-0,6	-0,9	-1,7	-1,9	-2,3	1,3	-1,2	-5,4	-16,9
Türkiye Finans Katılım Bankası	2,9	2,0	1,3	0,9	1,4	3,1	3,6	4,0	0,6	2,2	2,5	3,1
Ziraat Katılım Bankası						-4,3	-12,6	-14,9	-27,2	-8,1	-2,3	-2,0
Vakıf Katılım Bankası							-8,2	-17,3	-1,5	-4,0	1,6	-0,8
Emlak Katılım Bankası											-4,2	-0,9

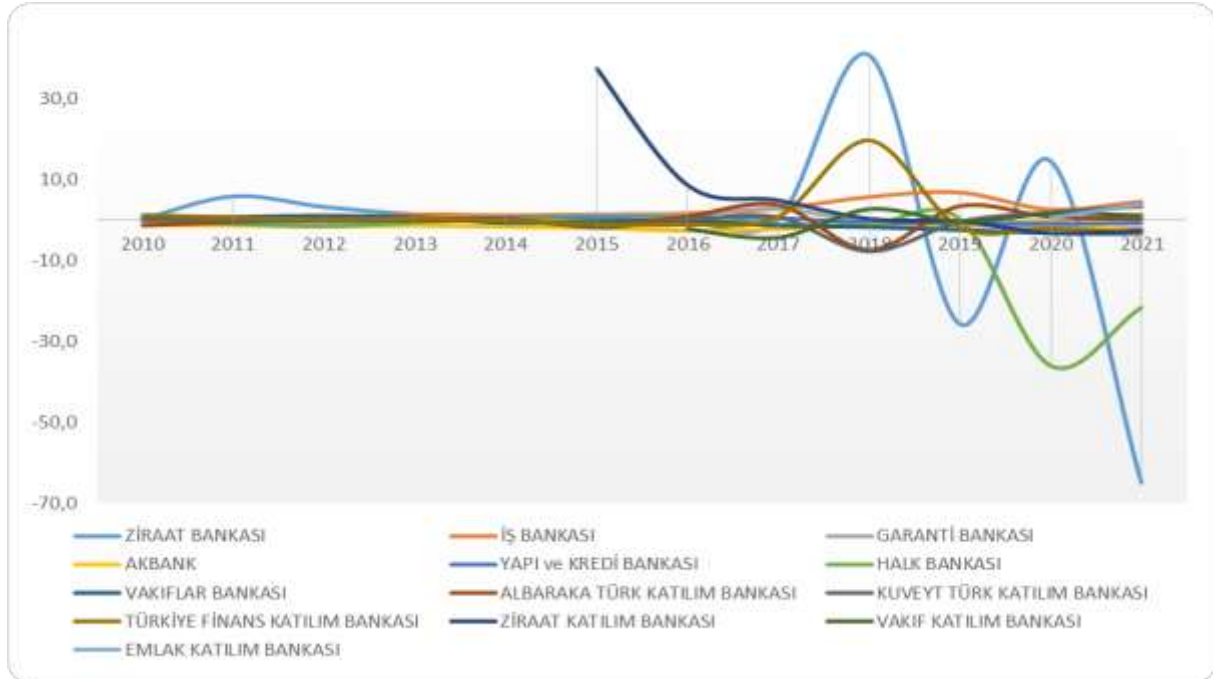
Şekil 5. Varlık Kalitesi Bileşeninin Karşılaştırılması

- **M (Management Quality) – Yönetim Kalitesi:** Konvansiyonel ve katılım bankaları yönetim kalitesi bileşeni açısından değerlendirildiğinde, konvansiyonel bankaların son yıllarında yönetim kalitesi açısından bozulmalar gözlenmektedir. Katılım bankalarının genel olarak yönetim kalitesi açısından iyi olduğu gözlemlenmiştir.

Konvansiyonel ve katılım bankalarının yönetim kalitesi bileşenine göre karşılaştırılması Tablo 8 ve Şekil 6'da ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 8. Yönetim Kalitesi Bileşeninin Karşılaştırılması

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ziraat Bankası	0,2	5,8	3,2	1,4	0,8	-0,6	-0,5	0,1	40,7	-25,8	14,5	-65,0
İş Bankası	0,4	0,1	0,1	1,3	1,0	1,3	1,5	2,8	5,7	6,8	2,5	4,5
Garanti Bankası	-0,2	-1,1	-0,2	-0,6	0,2	1,4	1,3	2,8	-0,6	-1,4	-1,8	-2,0
Akbank	-1,3	-1,4	-1,7	-1,4	-1,7	-2,0	-2,7	-2,3	-1,4	-1,5	-0,4	-3,0
Yapı ve Kredi Bankası	-0,4	0,2	0,6	-0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	-0,8	-0,9	-1,0	-0,8
Halk Bankası	-0,1	-1,0	-1,5	-0,7	0,4	0,0	0,5	-1,1	-1,3	0,2	-36,1	-21,7
Vakıflar Bankası	0,3	0,6	0,9	0,5	-0,9	-0,5	-0,3	-1,5	-1,9	-2,6	-3,4	-3,5
Albaraka Türk Katılım Bankası	-1,4	-0,6	0,2	-0,2	-0,1	-1,6	0,9	3,6	-7,4	3,3	0,7	0,2
Kuveyt Türk Katılım Bankası	0,0	-0,2	-0,4	-0,1	0,3	-1,9	0,0	0,6	-7,8	-0,5	1,9	3,3
Türkiye Finans Katılım Bankası	1,2	0,7	0,1	0,4	-0,3	-1,0	-1,2	0,8	19,6	-1,8	-2,1	-3,1
Ziraat Katılım Bankası						37,4	8,6	4,9	0,3	-0,3	-3,2	-2,6
Vakıf Katılım Bankası							-2,2	-4,3	2,6	-0,4	1,5	1,1
Emlak Katılım Bankası											0,6	3,9

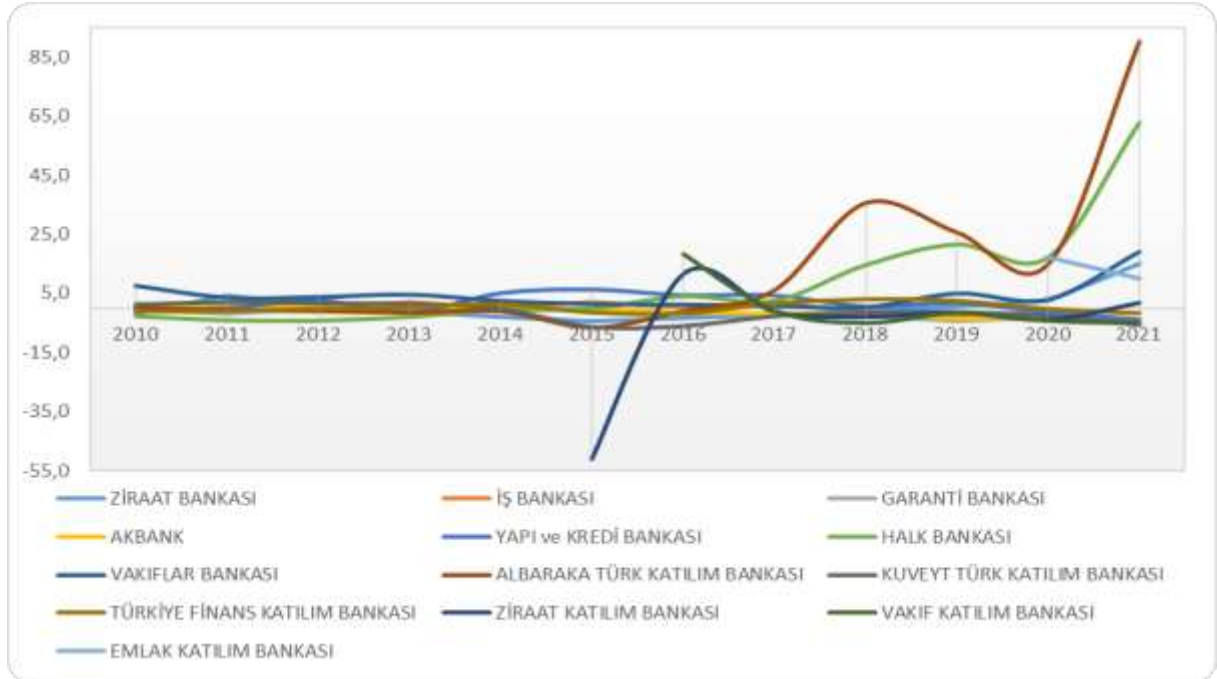
Şekil 6. Yönetim Kalitesi Bileşeninin Karşılaştırılması

- **E (Earnings) – Kazançlar:** Katılım ve konvansiyonel bankaların genel olarak son yılda kazançlar bileşenini çok iyi yönetemediği gözlemlenmiştir.

Konvansiyonel ve katılım bankalarının kazançlar bileşeninin karşılaştırmalı analizi Tablo 9 ve Şekil 7’de verilmiştir.

Tablo 9. Kazançlar Bileşeninin Karşılaştırılması

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ziraat Bankası	-1,8	4,1	1,0	-1,0	-2,9	-4,5	-3,3	-2,3	-1,2	0,7	2,3	15,2
İş Bankası	1,5	1,3	-0,1	1,9	0,0	2,1	0,4	1,9	-1,2	-2,3	-1,5	-3,8
Garanti Bankası	-0,3	-2,1	-0,1	1,1	-0,4	-0,7	-1,8	-2,1	-2,7	-4,4	-2,8	-5,4
Akbank	0,7	1,3	0,2	0,9	-1,1	-0,2	-1,5	-2,0	-1,4	-3,6	-3,0	-5,2
Yapı ve Kredi Bankası	-0,5	0,0	2,6	-1,4	5,0	6,3	4,4	4,3	0,6	1,8	-1,4	-4,0
Halk Bankası	-2,8	-4,1	-4,2	-3,0	-0,6	-0,1	4,0	2,5	14,6	21,6	17,2	62,8
Vakıflar Bankası	7,7	3,6	3,8	4,7	2,5	1,5	1,3	0,8	0,3	5,1	3,0	19,1
Albaraka Türk Katılım Bankası	0,2	-0,5	-0,9	-1,4	-0,9	-6,5	-0,9	6,1	35,6	25,7	15,1	90,2
Kuveyt Türk Katılım Bankası	1,1	2,0	1,6	1,4	-0,3	-6,4	-6,1	-2,8	-1,6	-1,4	-2,7	-5,7
Türkiye Finans Katılım Bankası	-1,1	-1,0	-0,2	0,3	1,4	-1,5	-1,8	1,5	3,0	2,5	-0,3	-1,7
Ziraat Katılım Bankası						-51,0	11,6	-1,1	-2,9	-1,4	-3,8	1,9
Vakıf Katılım Bankası							18,4	-0,8	-5,0	-1,6	-4,2	-5,0
Emlak Katılım Bankası											17,2	10,1

Şekil 7. Kazançlar Bileşeninin Karşılaştırılması

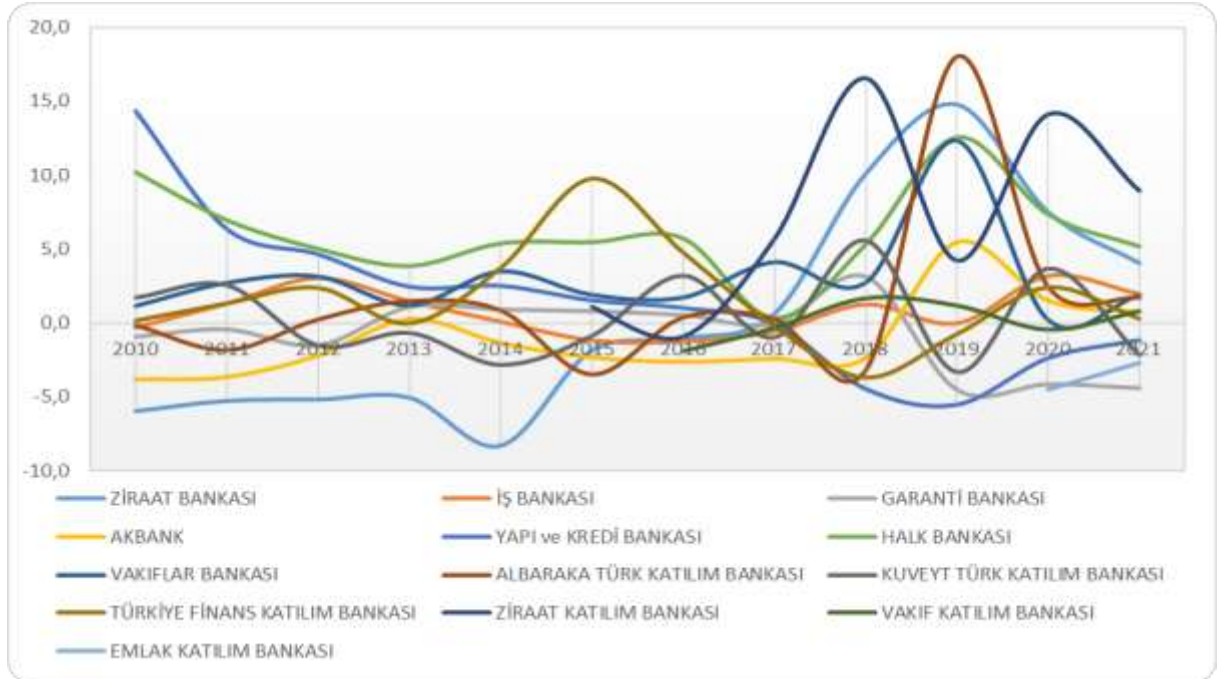
- **L (Liquidity) – Likidite:** Genel olarak konvansiyonel bankaların ve katılım bankalarının likidite bileşeninde benzer performanslar gösterdikleri gözlemlenmiştir.

Tablo 10 ve Şekil 8 bankaların likidite performanslarını karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktadır.

Tablo 10. Likidite Bileşeninin Karşılaştırılması

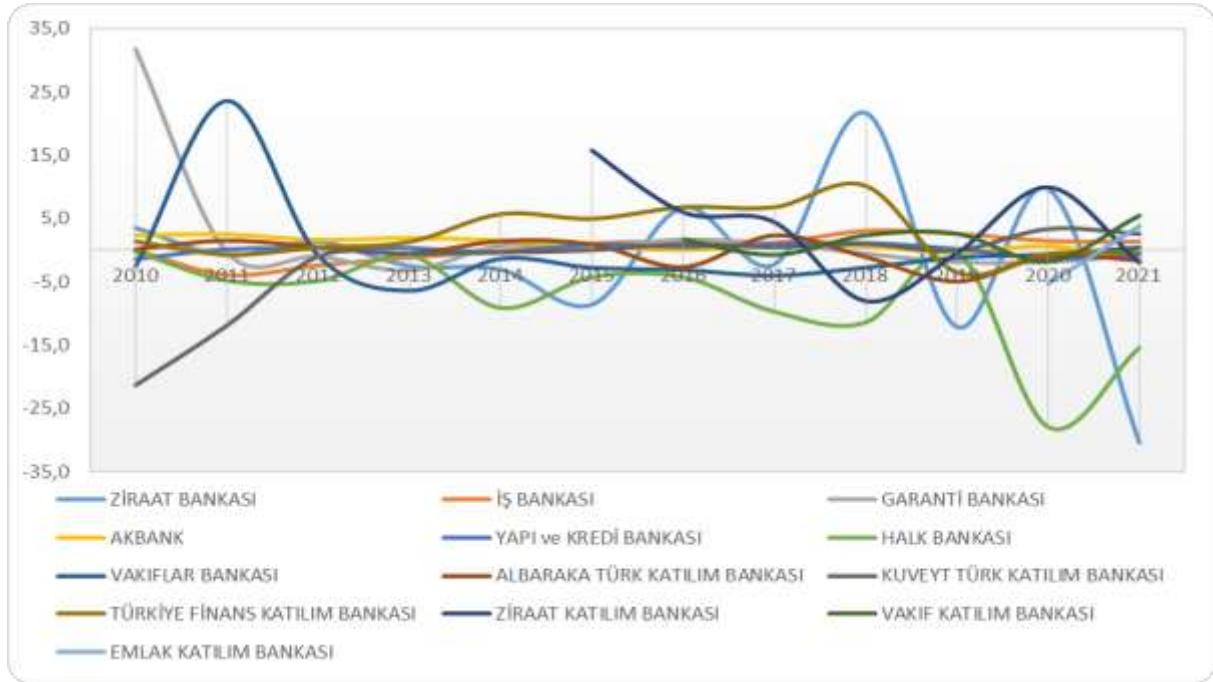
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ziraat Bankası	-5,9	-5,2	-5,2	-5,0	-8,3	-1,8	-1,0	0,6	10,1	14,8	7,5	4,1
İş Bankası	-0,3	1,3	3,1	1,5	0,1	-1,2	-1,3	-0,6	1,3	0,0	3,2	2,0
Garanti Bankası	-0,9	-0,4	-1,5	1,1	0,9	0,8	0,5	0,0	3,1	-4,5	-4,1	-4,4
Akbank	-3,8	-3,7	-2,2	0,3	-1,4	-2,3	-2,6	-2,4	-2,4	5,5	1,5	0,7
Yapı ve Kredi Bankası	14,4	6,4	4,6	2,4	2,5	1,5	1,0	-0,1	-4,5	-5,6	-2,4	-1,2
Halk Bankası	10,2	6,9	5,0	3,8	5,4	5,5	5,7	0,3	5,3	12,5	7,3	5,2
Vakıflar Bankası	1,2	2,7	3,2	1,2	3,5	1,9	1,7	4,1	2,7	12,4	0,2	1,9
Albaraka Türk Katılım Bankası	-0,2	-1,9	0,2	1,5	0,8	-3,5	0,3	0,3	-3,2	18,0	2,4	1,7
Kuveyt Türk Katılım Bankası	1,7	2,6	-1,5	-0,7	-2,8	-0,9	3,2	-1,0	5,6	-3,3	3,7	-2,2
Türkiye Finans Katılım Bankası	0,2	1,3	2,4	0,0	3,7	9,8	4,8	-0,2	-3,7	-0,7	2,4	0,3
Ziraat Katılım Bankası						1,1	-0,9	5,7	16,5	4,2	14,1	8,9
Vakıf Katılım Bankası							-1,9	-0,3	1,7	1,2	-0,4	0,8
Emlak Katılım Bankası											-4,5	-2,7

Şekil 8. Likidite Bileşeninin Karşılaştırılması

- **S (Sensitivity to Market Risk) – Piyasa Riskine Duyarlılık:** Katılım bankalarına bakıldığında, Kuveyt Türk Katılım Bankası'nın 2015 yılına kadar negatif değerler aldığı, diğer yıllarda pozitif geçerek performansının iyileştiği görülmüştür. Emlak Katılım Bankası 2020 yılında negatif bir performans gösterirken 2021'de pozitif geçmiştir. Konvansiyonel bankalarda ve diğer katılım bankalarında yıllar içerisinde negatif ve pozitif değerler görülmüştür.

Tablo 11. Piyasa Riskine Duyarlılık Bileşeninin Karşılaştırılması

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ziraat Bankası	3,5	-0,8	1,3	-2,5	-3,1	-8,6	6,8	-2,2	21,7	-12,2	9,7	-30,5
İş Bankası	0,0	-3,8	-2,4	-1,2	-0,1	1,1	1,4	1,2	3,0	2,6	1,5	1,3
Garanti Bankası	31,7	-0,4	-1,1	-3,3	0,7	0,4	1,6	1,0	-0,7	-2,0	-1,9	-0,8
Akbank	2,3	2,5	1,6	1,9	1,5	0,6	0,0	0,8	0,6	-0,4	0,6	-1,8
Yapı ve Kredi Bankası	-1,4	0,1	0,2	0,2	-0,4	0,8	0,4	0,9	1,0	0,1	-1,3	-0,9
Halk Bankası	-0,3	-4,8	-4,9	-0,9	-9,1	-4,3	-4,3	-9,8	-11,4	-0,3	-28,0	-15,4
Vakıflar Bankası	-2,5	23,6	-0,8	-6,4	-1,3	-2,8	-3,1	-4,0	-2,7	-1,2	-0,7	0,4
Albaraka Türk Katılım Bankası	0,2	1,5	0,5	-0,5	1,4	0,9	-2,7	2,4	-1,1	-5,0	-0,9	-1,6
Kuveyt Türk Katılım Bankası	-21,4	-12,0	-1,0	-0,6	-0,4	0,0	0,9	0,5	1,0	0,0	3,4	2,6
Türkiye Finans Katılım Bankası	1,4	-0,7	0,4	1,3	5,7	5,0	6,8	6,8	10,2	-3,5	-0,6	-0,4
Ziraat Katılım Bankası						15,7	5,9	4,4	-8,1	-0,5	9,9	-2,1
Vakıf Katılım Bankası							1,7	-0,8	2,3	2,6	-1,8	5,5
Emlak Katılım Bankası											-5,4	3,7

Şekil 9. Piyasa Riskine Duyarlılık Bileşeninin Karşılaştırılması

5. SONUÇ

Bankacılık sektörü ülkemiz ekonomisinin temel dinamikleri arasında yer almaktadır. Genel tabiriyle fon fazlası bulunanlar ile fon talep edenleri buluşturan bankacılık sektörü, tasarrufların yatırıma dönüşmesine imkân sağlamaktadır.

Çalışmada uluslararası ekonomik birimler tarafından kabul görmüş ve kullanılan CAMELS analiz yöntemiyle, Türk Bankacılık Sisteminin 2010/2021 yılları arasındaki Konvansiyonel ve Katılım Bankalarının performansları karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

CAMELS değerlendirme sistemi; “C” sermaye yeterliliği (capital adequacy), “A” varlık kalitesi (asset quality); “M” yönetim kalitesi (management adequacy); “E” kazançlar (earnings); “L” likidite (liquidity) ve “S” piyasa

riskine olan duyarlılık (sensitivity to market risk) bileşenlerinden oluşmaktadır. Bu bileşenler; literatürde yoğun olarak kullanılan belirli oranlarla ve 2010-2021 yıllarında aktif büyüklüğü açısından en büyük yedi konvansiyonel bankanın ve altı katılım bankasının veri seti oluşturulmuştur. Ardından, Tablo 3'teki işlemler sırasıyla yapılarak bankaların yıl bazında CAMELS değerlerine ulaşılmıştır. Tablo 6'da konvansiyonel bankaların yıllar itibarıyla hem CAMELS puanları hem de CAMELS bileşenlerinin puanları belirtilmiştir. Tablo 7'de ise katılım bankalarının yıl bazında hem CAMELS notları hem de CAMELS bileşenlerinin değerleri belirtilmiştir. Bu iki tür bankacılık sisteminin karşılaştırılması sonucunda konvansiyonel bankaların finansal anlamda performanslarının katılım bankacılık sistemine göre daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Son dönemlerde genel olarak hem konvansiyonel bankacılık sisteminde hem de katılım bankacılık sisteminde CAMELS değerlerinin istikrarının arttığı gözlemlenmiştir.

YAZARIN BEYANI

Katkı Oranı Beyanı: Yazar, çalışmanın tümüne tek başına katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı: Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

KAYNAKÇA

5411 Sayılı Bankacılık Kanunu. (2005, 1 Kasım). <https://mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5411.pdf> adresinden 2 Nisan 2020 tarihinde alınmıştır.

Abdullayev, M. (2013). Türk bankacılık sektöründe dezenflasyon sürecinde CAMELS analizi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (37), 97-112.

Akbank. (2022). *Finansal raporlar*. https://www.akbankinvestorrelations.com/tr/finansal-raporlar/yil-liste/PDF/355/0/0#Menu_2021 adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.

Albaraka Katılım Bankası. (2022). *Bağımsız denetim raporları*. <https://www.albaraka.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/bagimsiz-denetim-raporlari> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.

Arıçelik, G. (2010). *Ticari bankalarda performans ölçümü: CAMELS analizine dayalı bir inceleme* [Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Ateşoğlu Coşkun, S. ve Karğın, S. (2016). Sınır ötesi birleşme ve satın almaların bankaların finansal performansına etkileri: Üç banka üzerinde CAMELS analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (69), 41-59.

Aytekin, S. ve Sakarya, Ş. (2013). BIST'deki mevduat bankalarının finansal performanslarının 2001 ve 2008 finansal krizleri çerçevesinde CAMELS derecelendirme sistemi ile değerlendirilmesi. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 25-58.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu. (2022). *Aylık bülten*. <https://www.bddk.org.tr/BultenAylık> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.

Canbaz, M. F. (2013). *Katılım bankacılığının Türk bankacılık sistemindeki yeri, çalışma şekli, enstrümanları ve performans analizi* [Yüksek Lisans Tezi]. Kırklareli Üniversitesi & Marmara Üniversitesi.

Emlak Katılım Bankası. (2022). *Bağımsız denetim raporları*. <https://www.emlakkatilim.com.tr/tr/denetim-raporlari> adresinden 15 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.

Garanti BBVA Bankası. (2022). *Konsolide olmayan finansal raporlar*. <https://www.garantibbvainvestorrelations.com/tr/kutuphane/bddk-konsolide-olmayan-finansal-raporlar-pdf/PDF/1391/0/0> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.

- Gümüş, F. B. ve Nalbantoğlu, Ö. (2015). Türk bankacılık sektörünün CAMELS analizi yöntemiyle 2002-2013 yılları arasında performans analizi. *AKÜ İİBF Dergisi*, 8, 83-106. <https://doi.org/10.5578/jeas.10837>
- Gündoğdu, A. (2017). Türkiye’de mevduat bankalarının CAMELS analizi. *Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi (BAFAD)*, 4(2), 26-43.
- Halkbank. (2022). *Finansal tablolar ve bağımsız denetim raporları*. <https://www.halkbank.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/finansal-bilgiler/finansal-tablolar-ve-bagimsiz-denetim-raporlari.html> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.
- İşbank. (2022). *Finansal bilgiler*. <https://www.isbank.com.tr/bankamizi-taniyin/finansal-bilgiler> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.
- Kandemir, T. ve Demirel Arıcı, N. (2013). Mevduat bankalarında CAMELS performans değerlendirme modeli üzerine karşılaştırmalı bir çalışma (2001-2010). *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 61-87.
- Kuveyt Türk Katılım Bankası. (2022). *Denetim raporları*. <https://www.kuveytturk.com.tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/denetim-raporlari> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.
- Pehlivan, P. (2017). Türkiye’de katılım bankacılığı ve bankacılık sektöründeki önemi. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, (31), 296-324.
- Sakarya, Ş. (2010). CAMELS derecelendirme sistemine göre İMKB’deki yerli ve yabancı sermayeli bankaların karşılaştırmalı analizi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, (Prof. Dr. Alaeddin YAĞAŞÇA Özel Sayısı), 7-21.
- Türker Kaya, Y. (2001). *Türk bankacılık sektöründe CAMELS analizi*. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, MSPD Çalışma Raporları, No:2001/6.
- Türkiye Bankalar Birliği. (2021). *İstatistiki raporlar*. <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59> adresinden 2 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye Finans Katılım Bankası. (2022). *Bağımsız denetim raporları*. <https://www.turkiyefinans.com.tr/tr-tr/yatirimci-iliskileri/finansal-raporlar/Sayfalar/bagimsiz-denetim-raporlari.aspx> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB). (2021). *Veri seti*. <http://www.tkbb.org.tr/veri-seti> adresinden 2 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.
- Uslu, A. (2019). Türkiye’deki yabancı sermayeli bankaların CAMELS analizi ile performanslarının ölçümü. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (82), 199-220.
- Vakıf Katılım Bankası. (2022). *Bağımsız denetim raporları*. <https://www.vakifkatilim.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/bagimsiz-denetim-raporlari> adresinden 15 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.
- Vakıfbank. (2022). *Solo raporlar*. <https://www.vakifbank.com.tr/solo-raporlar.aspx?pageID=2534> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.
- Yapı ve Kredi Bankası. (2022). *Konsolide olmayan finansal raporlar*. <https://www.yapikrediinvestorrelations.com/tr/finansal-bilgiler/finansal-bilgiler-yil-dokuman-liste/BDDK-Konsolide-Olmayan-Finansal-Raporlar/356/0/0> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.

- Yurttadur, M. ve Demirbaş, H. (2017). Türkiye’de bulunan katılım bankaları ve özel sermayeli mevduat bankalarının finansal performanslarının karşılaştırılması. *İGÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 89-117.
- Ziraat Bankası. (2022). *Denetim raporu ve mali tablolar*. <https://www.ziraatbank.com.tr/tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgiler/denetim-raporu-ve-mali-tablolar> adresinden 14 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.
- Ziraat Katılım Bankası. (2022). *Finansal bilgiler*. <https://www.ziraatkatilim.com.tr/yatirimci-iliskileri/finansal-bilgileri> adresinden 15 Ekim 2022 tarihinde alınmıştır.